

Сучек С. – аспірантка;
Карлін М. – д. е. н., проф.
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Економічна безпека підприємства й екологічне оподаткування: проблема взаємозв'язку

Виконання умов Угоди про асоціацію з ЄС вимагає від українських підприємств посилення своїх зусиль щодо дотримання екологічних умов виробництва. Насамперед це стосується українських підприємств-експортерів до Європейського Союзу, який все більше посилює екологічні вимоги не тільки до своїх підприємств, але й до підприємств з інших країн, які експортують свою продукцію до ЄС. Все це відображається на економічній безпеці українських підприємств, вимушених направляти все більше коштів на екологічну модернізацію, що знижує фінансову ефективність їх діяльності.

В 2020 р. ставки екологічного оподаткування в Україні зросли у порівнянні з 2019 р. майже у 25 разів, що суттєво вплинуло на фінансові результати діяльності підприємств, зменшивши інвестиційну привабливість багатьох з них (металургія, сільське господарство, цементна промисловість тощо). Тому необхідна державна підтримка насамперед тих підприємств, які розпочинають екологічну модернізацію. Для цього доцільно використати кошти екологічного податку, більше частина доходів від якого поки направляються на вирішення загальнодержавних потреб. Для цього важливо придати екологічному податку цільову функцію та використовувати кошти від нього на екологічні проекти.

Для підвищення ефективності екологічного оподаткування та посилення його позитивного впливу на діяльність підприємств у регіонах було б доцільним надати можливість бізнесу використовувати переважну частину екологічного податку на інвестиції у природоохоронні проекти у регіонах діяльності таких підприємств на суми екологічного податку, що дорівнюють розміру здійснених витрат на охорону довкілля. Для цього було б доцільним збільшити частку зарахування коштів від екологічного податку до місцевих бюджетів у розмірі до 70 %, що дозволить керівництву шкідливих в екологічному плані підприємств та територіальним громадам швидше знаходити рішення існуючих екологічних проблем на місцях.

Крім того, в Україні державі необхідно здешевлювати «зелені кредити» підприємствам, що здійснюють природоохоронні заходи, використовуючи для цього кошти від екологічного податку, який буде й надалі зростати.

Загалом, для покращення екологічної ситуації в областях було б доцільним залишати у них більшу частину реверсної дотації, що направляється фінансово заможними ОТГ до Державного бюджету України, та спрямовувати ці кошти на вирішення екологічних проблем у регіонах. Це б допомогло зменшити й відцентрові тенденції в Україні, які є досить сильними на Сході нашої країни.

© Сучек С., Карлін М., 2020

Tereshchenko E. – ph. d. in economics,
associate professor, associate professor
at the Department of Economics and
Business Technology;
Myronovych Y. – students
National aviation university
Kyiv, Ukraine

Features of Modern Development of the Financial Market of Ukraine

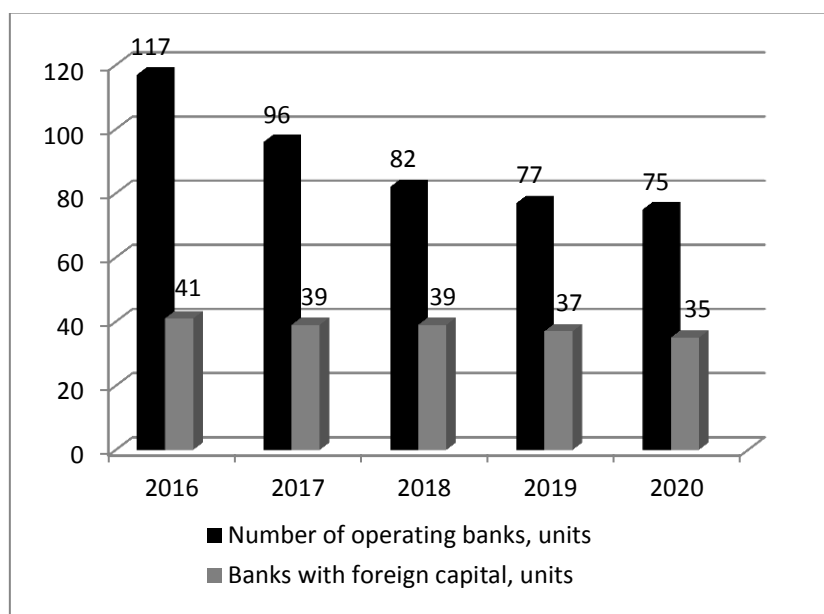
The financial market in Ukraine plays a very important role, as it has a significant impact on the development of all sectors of the economy of our country. For example, an efficient insurance market, pension funds and the non-banking sector help to develop economic processes for society, and so on.

© Tereshchenko E., Myronovych Y., 2020

The most active institutional participants in the financial services market of Ukraine are commercial banks, insurance companies and stock exchanges, as they accumulate the largest share of financial resources and directly affect the development of production in the country, investment climate and welfare.

The banking system plays a dominant role in the financial market of Ukraine. Thus, the ratio of assets of banking and non-banking financial institutions in Ukraine is about 90–93 % versus 7–10 % in favor of banks. But periodic crises in Ukraine make it impossible to maintain and increase their savings, both in the banking sector and in other segments of the financial market. The dynamics of the number of Ukrainian banks for 2016–2020 is shown in fig. 1.

Fig. 1. Dynamics of the number of Ukrainian banks in 2016–2020, units

Source: based on data [1].

The number of banking institutions tends to decrease. One of the important reasons for the reduction in the number of banks is their insolvency – in addition to violations of legislation governing the prevention and combating of money laundering, there was an insufficient level of capitalization and the inability of shareholders to provide adequate financial support.

The second powerful segment of the financial services market in Ukraine is the stock market – the stock market.

In the stock market there is the formation of relations for the purchase and sale of securities. In turn, securities have a certain value and confirm certain relations between issuers and investors regarding the ownership of securities. In general, the securities market moves capital from investor to production. At the current stage of development, the Ukrainian securities market has low capitalization and liquidity, insufficient protection of investors' rights and lack of transparency.

Thus, economic development is impossible without a stable, reliable and efficient financial market of Ukraine. Current processes in the financial market have negative trends and indicate the need to develop and implement measures to stabilize and improve the financial market. However, this period is the most favorable for the implementation of innovative and sometimes radical measures to reform the entire financial market.

Sources and literature

1. Official site of the Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://index.minfin.com.ua/bank/stat/count.php>
2. European integration development of the financial system of Ukraine/ed. and I. Chugunov. Kyiv: Akad. Finn. Upr., 2018. 471 p.
3. State financial regulation of economic transformations/I. Y. Chugunov, A. V. Pavelko, T. V. Kaneva, etc.; for general ed. A. A. Mazaraki. Kyiv: Kyiv. Nat. Torh.-ekon. un-t, 2017. 376 p.
4. Official site of the National Commission on Securities and Stock Market. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>